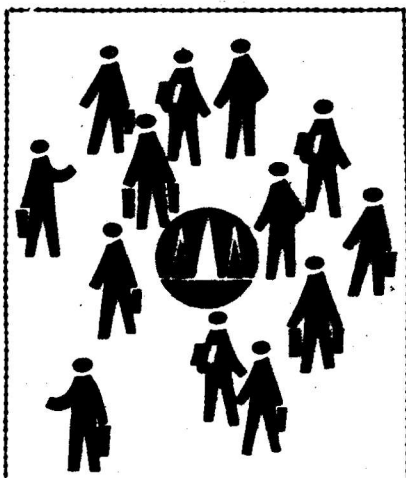

061.4/439.151/:659.24

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR A MŰSZAKI FEJLESZTÉS SZOLGÁLATÁBAN

Vajna Györgyné

Magyarországon a századfordulótól napjainkig több mint félszázados hagyományai vannak a vásárrendezésnek. Most, amikor a közeljövőben, május 17-én ismét megnyitja kapuit a Budapesti Nemzetközi Vásár, tekintsük át röviden eddigi történetét.

1906-ban, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének kezdeményezésére láthatott először a főváros közönsége nemzetközi jellegű áruminta bemutatót, s gyönyörködhetett a kor izlését tükröző dekorációk tarkaságában. Maga az esemény nemcsak az újdonság erejével hatott akkor, hanem a milleneumi idők "nemzeti büszkeség" érzését is fokozta az a körülmény, hogy sok nemzetet megelőzve, keletkezési sorrendben ez volt a harmadik Európa mintavásárai között. A korszellemnek s az akkori követelményeknek megfelelően a bemutató színhelye a Vigadó épülete volt, s egyúttal ez volt hivatott emelni a megmozdulás ünnepélyességét is.

1907-től kezdődően már a mai helyén, a Városligetben került sor az évről-évre tavasszal megnyíló vásárok megrendezésére.

A második világháború szomorú eseményei egy időre gátat vetettek ugyan a vásároknak, a nemzetközi kapcsolatok továbbfejlődésének, de 1945. október 30-án, ha szerény keretek között is, az "Őszi XIV. Vásár" újra feltárta kapuit az érdeklődők előtt. Ez a vásár a maga nemében demonstratív és egyben szimbolikus is volt. Azt igazolta, hogy a háború kártevősei ellenére él, termel a magyar ipar, sok mindent képes már a fogyasztók, a kereskedelem részére szállítani.

1946. szeptember 7-én "Az ipar a mezőgazdaságért" címmel rendezték meg a vásárt. Míg az előző az akkor Aréna-uti autóbussz-nagycsarnokban és annak előterében mutatta be anyagát, addig ez utóbbi az Ál-

latkertben, az e célra átrendezett épületekben került megrendezésre.

Az első nemzetközi jellegű vásárt a második világháború után 1947. szeptember 5-től 15-ig tartották meg "Budapesti Őszi Vásár" elnevezéssel. Ennek színhelye már ismét a Városliget volt. A 764 kiállító között 38 külföldi cég képviselte magát /Csehszlovákia, Ausztria, Svájc, Olaszország és Jugoszlávia, sőt Ausztria és Jugoszlávia hivatalos információ irodával/.

Az évről-évre megrendezésre kerülő vásárok határozott fejlődésének képét tükrözik az egyre bővülő nemzetközi kapcsolatok, a külföldi kiállító országok, egyéni cégek számának állandó növekedése, a mind nagyobb és nagyobb helyet követelő kiállítási terület négyzetmétereinek folyamatos emelkedése.

Az 1948-as un. Centenáris Nemzetközi Vásár 190 000 m² szabad és 12 000 m² fedett területet foglalt el. Ekkorra már a Szovjetunió, Románia, Bulgária és Jugoszlávia külön nemzeti pavilonnal, Ausztria információ irodával, valamint több nyugati egyéni cég vett részt a vásáron.

Az 1949-es vásár adatait vizsgálva, a fejlődés még szemléletesebb. Ebben az esztendőben a kiállítás szabadterülete 230 000 m², a fedett rész pedig 15 730 m². A résztvevő országok száma tovább növekedett. A fentiekén kívül most már Anglia, Belgium, Hollandia, Németország, Olaszország és Svájc is önálló pavilonokkal csatlakozott a nemzetek kiállítói közé.

A második világháború után életre kelt és fokozatosan bővülő Budapesti Nemzetközi Árumintavásár működését az elkövetkező években szünteltetni kellett. 1954-től a Fővárosi Tanács helyiipari vásárok rendezésével teremtette meg a szélesebb határok között megszervezett, országos jellegű ipari vásárok létrehozásának alapját.

1957. után a vásárok nemzetközi résztvevőkkel újra kibővültek, és évről-évre oly mértékben fejlődtek, hogy 1962. őszén sor kerülhetett a Vásár felvételére a Vásárok Nemzetközi Szervezetébe /Union des Foires Internationales/. Ezzel hivatalosan is nemzetközivé vált, és ez év május 17-én már mint BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR került megrendezésre hagyományos helyén, a Városligetben.

Es a most már nemzetközi rangra emelkedett, májusban nyíló vásár kettős célt szolgál. Egyrészt feladata a magyar ipari fejlődést oly módon bemutatni, hogy az ország külföldi kapcsolataihoz fűződő érdekek figyelembevételével a külkereskedelmet szolgálja, másrészt hogy évről-évre elősegítse a műszaki fejlesztés lehetőségeit és egyúttal olyan műszaki tapasztalatszere forumává váljék, ahol mind a fővárosi, mind a vidéki vállalatok műszaki gárdája évenként tájékoztatást kapjon a hazai és nemzetközi viszonylatban jelentkező fejlődésről.

Ipari életünk, vállalataink vezetőinek, szakembereinek évről-évre egyre több külföldi tanulmányutat biztosítunk s e szakmai tapasztalatszere nemzetgazdasági pozitívumai az ipari és mezőgazdasági

fejlődést, a nemzeti vagyon növekedését tekintve számszerűen lemérhetők. Természetesen ezeknek a külföldi tanulmányutaknak a kívánt mértékben történő kiszélesítését a mindenkori deviza-készlet szabályozza, illetve korlátozza. Műszaki értelmiségünknek csak meghatározott százalékra vehet részt ezeken a tanulmányi tapasztalatcsere utakon. Pontosan itt, ezt az utóbbi szempontot tekintve, domborodik ki erőteljesen a nemzetközi vásárok fejlődést elősegítő szerepe. Ezek a vásárokon a különböző iparágak szakkáderei a helyszínen tanulmányozhatják a legkorszerűbb termelési eljárásokat s megteremthetik hazai iparunk továbbfejlesztésének alapjait. Míg a vásárt csak pusztán "kíváncsiságból" látogató nagyközönség érdeklődését a kiállított tárgyak sokrétűsége, dekoratív jellege váltja ki, addig a szakember szinte teljes keresztmetszetét kapja mind a hazai, mind a külföldi ipar fejlődésének s a kölcsönhatások komplexsége munkáját eredményesen segíti elő.

A Vásár rendezősége mindent elkövet annak érdekében, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár maradéktalanul eleget tegyen mindkét feladatának. A tapasztalat szerint általában a vásár 10 napja alatt legkevesebb egy millió látogató fordul meg a kiállítás területén. Ez napi százazres tömeget jelent, mikoris a túlszűfolttség miatt az alaposabb szakterületenkénti áttekintésre nem nyílik lehetőség. Megismétlődő gondot okoz mind a hazai, mind a külföldi kiállítók viszonylatában a prospektusok kérdése is. Minden esztendőben szép számmal akadnak felelőtlen gyűjtőgetők, akik szinte foggal-körömmel verekszenek, és százezrekre szedik össze a kiállító cégek prospektusait, hogy aztán a begyűjtés lázának csillapodása után a Városliget pázsitján szórják szét hadizsákmányukat. Ennek a "kulturtevékenységnek" egyenes következménye, hogy rendszerint az illetékes szakembereknek végül is nem jut a kiadványokból.

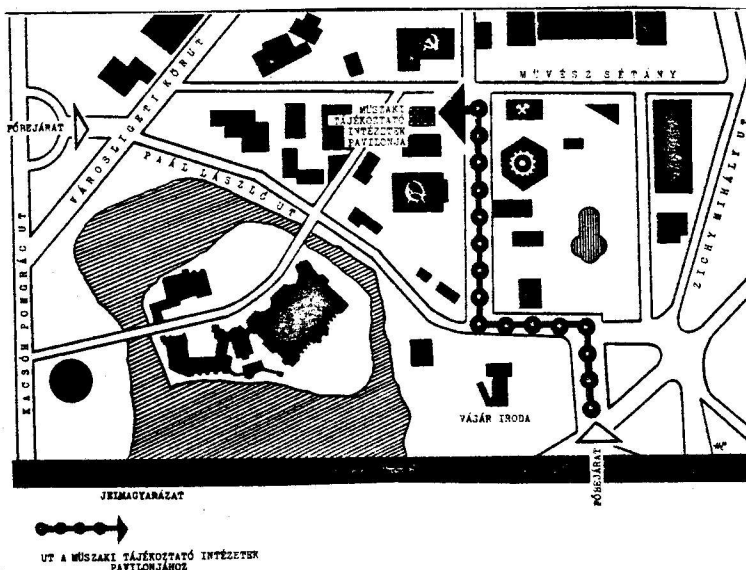
E fenti állandósult jelenségek késztették arra a Vásár rendezőséget, hogy a hazai szakemberek, mérnökök, technikusok és szakmunkások érdekét szem előtt tartva, ún. szakmai napokat rendezzen. Ebben az időszakban a nagyközönség teljes kizárásával lehetőség nyílik arra, hogy szakembereink nyugodt körülmények között ismerkedhessenek a hazai és külföldi ipar legújabb termékeivel. Az 1963. évi Vásáron a szakmai napokat május 20-án és 22-én 10-14 óráig rendezik meg.

A budapesti vásárrendezés ez évben is kiadja hagyományos vásárkatalógusát, amely nemcsak a kiállítók tájékoztatását szolgálja, hanem nagy segítséget nyújt hazai szakembereinknek is. Ez a katalógus magába foglalja országonként a kiállítók névsorát, az általuk bemutatott termékek felsorolásával, s ezen kívül csaknem 250 szakcsoportban ismerteti szakonként a kiállítókat, gyártmányaikat és a vásáron bemutatott termékeiket.

A hagyományos katalóguson kívül a külföldi vásárok gyakorlatának megfelelően, a Vásár rendezősége az idén első ízben műszaki katalógust ad ki, amelyben az összes magyar kiállító vállalatok és kisipari termelő szervezetek által bemutatott termékek részletes műszaki leírása kerül ismertetésre.

A műszaki katalógus elsősorban a külföldi szakemberek, üzletfelek és a szakajtó tájékoztatására szolgál, de ezen túlmenően hazai szempontból sem érdektelen a kiadvány megjelenése, mivel teljesen átfogó képet nyújt iparunk jelenlegi állásáról, fejlődéséről. A műszaki katalógusban szereplő összes termékekről /gépek, műszerek, készülékek stb./ a Vásár sajtóközpontjában a megfelelő fényképdokumentáció is a szakemberek rendelkezésére áll.

Műszaki értelmiségünk, szakmunkásaink folyamatos szakmai továbbképzésének kérdése ma már mindennapi feladataink közé sorolható. A rohamosan fejlődő technika, új gyártmányok, korszerű termelési módszerek, az ezekkel kapcsolatos szakirodalom átfogó ismerete nélkül nem zárkozhatnánk fel az iparilag-gazdaságilag jól fejlett országok mellé. Az eddigi vásárokon évről-évre rendszeresen megrendezett műszaki könyvkiállítások anyaga elsősorban mint önálló "iparág" saját autochton fejlődését demonstrálta, s másodlagosan, közvetve /a tematika heterogén jellege miatt/ állhatott a fenti problémakör rendezésének szolgálatában. Epp ezért nemcsak új színfoltot jelent az idei Buda-

pesti Nemzetközi Vásáron a Műszaki Tájékoztatási Intézetek /az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ, az EM Építészeti Dokumentációs Iroda, a KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézet, valamint a Nehézipari Minisztérium Műszaki Dokumentációs és Fordító Iroda/ közös pavilonja. Ez a kezdeményezés műszaki fejlettségünk világ-színvonalra emelésének hathatós eszközévé válhat. A pavilon-

ban a résztvevő négy műszaki tájékoztató intézmény a helyszínen nyújt szakirodalmi tanácsot az érdeklődőknek, bemutatja a műszaki tájékoztatás különféle eszközeit és kapcsolatát a termelő, kutató munkával. Ebben a relációban természetesen szervesen kapcsolódik a problémakör egészéhez a Nemzetközi Műszaki Könyvkiállítás /a Műszaki Könyvkiadó rendezésében/. Ezideig a Szovjetunióból, Amerikai Egyesült Államokból, Angliából, Ausztriából, Hollandiából, Német Demokratikus Köztársaságból és Német Szövetségi Köztársaságból, Fran-

ciaországból, Romániából és Lengyelországból jelentették be részvételüket. A felsorolás nem teljes, ugyanis még további országok jelentkezése várható. Az elmúlt évben 12 ország több mint 2000 műszaki könyvet, többszáz hazai és külföldi szakfolyóiratot mutatott be.

Szakembereink, műszaki értelmiségünk világszintű tájékoztatását, szakmai továbbképzését szolgálja az idén is a több nemzetközi résztvevővel megrendezésre kerülő műszaki symposiumok, szakelőadások sorozata. Ezeken a rendezvényeken egy-egy új gyártási, termelési eljárás részletes ismertetése mellett az ezzel kapcsolatosan felmerülő műszaki részletproblémák nyilvános megvitatására is sor kerülhet. Az előadásokat általában filmbemutató is kíséri. Az előadásokat zömmel a Technika-házában rendezik, de a Vásár területén is lehetőség nyílik a műszaki és reklámfilmek levetítésére. Többek között a Nehézipari Minisztérium Műszaki Filmszolgálatja is itt mutatja be dokumentációs és propaganda-filmjeit a bányászat, vegyipar és energiaipar tárgyköréből.

Az Országos Találmányi Hivatal pavilonja már az utóbbi évek vásárain is rendkívüli népszerűségnek örvendett. Mind a szakemberek, mind a csupán csak érdeklődő közönség szívesen látogatta ezt a helyet, nézte végig a kiállított anyagot. Ennek a kiállításnak megtekintésekor nemcsak a jelen legújabb technikai vívmányairól kívánt tájékozódást nyerni, hanem mindenkor azzal az ígérennyel lépett a pavilonba, hogy izelítőt kapjon a holnap technikai fejlődését illetően is. Új konstrukcióink születése, vagy a már megalkotottak tökéletesítése – amit az elmúlt évek gyakorlata sokszorosan igazolt, – nem egyszer ennek a kiállításnak volt köszönhető. Az Országos Találmányi Hivatal az idei vásáron is bemutatja a magyar és a baráti országok legújabb találmányait.

Amint az eddig elmondottakból kitűnik, az idei Vásár számos újdonsággal várja látogatóit, s valóban a nemzetköziség jegyében zajlik majd le. Eddig 25 nemzet jelentette be részvételét, de ez a szám még nem tekinthető véglegesnek. Hivatalos részvétellel képviselteti magát a Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, Német Demokratikus Köztársaság, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia, Kuba, Ausztria, Franciaország, Német Szövetségi Köztársaság, Olaszország és első ízben India is.

Egyéni kiállítókkal szerepelnek: Anglia, Belgium, Dánia, Hollandia, Japán, Lichtenstein, Luxemburg, Monaco, Svájc, Svédország, Norvégia és Görögország.

A Szovjetunió külkereskedelmi vállalatjai 1560 m² fedett és 2000 m² szabad területen mutatják be a szovjet nehéz- és könnyűipar legújabb termékeit.

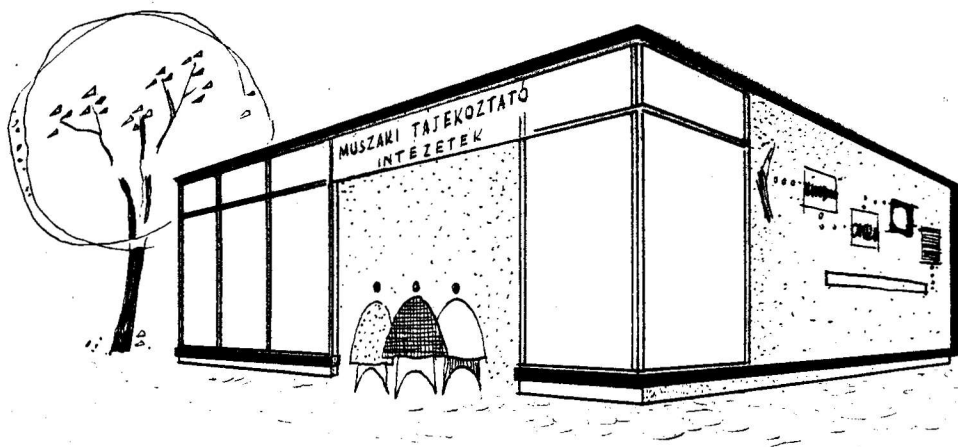
A már megszokott helyen találjuk a Bolgár Népköztársaság, Csehszlovák Népköztársaság, Német Demokratikus Köztársaság, Lengyel Népköztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság pavilonjait.

A Román Népköztársaság az idén is csak információk kirendelt-

séggel szerepel.

A hivatalos részvétellel megrendezett kubai bemutatón figyelemmel kísérhetjük a kubai új szocialista ipar évről-évre emelkedő fejlődését. A nyugati államok kiállítói az idei Vásáron is jelentős létszámmal és változatos kiállítási anyaggal jelennek meg, s várhatóan több újdonsággal lépnek a nagyközönség elé.

Az 1963. május 17-én kapuit megnyitó Budapesti Nemzetközi Vásár, mint a nemzetek ipari, gazdasági seregszemléjének színpompás bemutatója várja az érdeklődők milliós tömegét.

A Műszaki Tájékoztató Intézetek közös pavilonja
a Budapesti Nemzetközi Vásáron

o - □ - o

VAJNA, Gy.: The Budapest Fair in the service of technical development.

The over fifty years old Budapest Fair, opening on May 17th, 1963, serves a double purpose. Its task, on the one hand, is to present the development of the Hungarian industry in a manner to serve foreign trade, and on the other, to promote technical development by becoming a forum of the exchange of technical experiences. The latter purpose is served by the arrangement of so-called trade days /where experts may make acquaintance with the exhibited products in the absence of the public/, by publishing a technical catalogue, by arranging technical symposia with international participation, by the arrangement of lectures and film shows and by arranging the International Technical Book Show at which more than ten countries participate. For furthering technical development, the Hungarian Central Technical Library and Centre for Documentation, together with three related institutions, will offer advice on technical literature in a separate pavilion at the Fair.